

ŠTĚNATA VLKŮ

VLČÍ VĚK

KNIHA ČTVRTÁ

Jaroslav Mostecký

Jaroslav Mosdecký
ŠTĚŇATA VLKŮ

ŠTĚŇATA VLKŮ

VLČÍ VĚK

k n i h a č t v r t á

Jaroslav Mosdecký

FANTASTICKÁ
ÉPOCHA

Copyright © Jaroslav Mostecký, 2018
Cover Illustration © Lubomír Kupčák, 2018
Cover Art © Lukáš Tuma, 2018
Czech Edition © Nakladatelství Epoque, Praha 2018

ISBN 978-80-7557-107-6 (print)

ISBN 978-80-7557-503-6 (ePub)

ISBN 978-80-7557-504-3 (mobi)

ISBN 978-80-7557-505-0 (pdf)

KAPITOLA 1

Rógheim

Někdy bývají *docela jiné* dny.

Tehdy staří od rána jen polehávají a mladí zas už od poledního jídla popíjejí jablečnou kořalku. Na stropních trámech nehnutě sedí plno much a venku se dobytek houfuje kolem stromů.

I patnáctý den po jarním jamtlandském trhu měl být špatný. Už podle toho, jak se od horských ledovců, které ten rok ještě nestačily roztát, co chvíli přihnal studený a tak prudký poryv větru, že seníkům na holínách rval slámu ze střech a na loukách mezi lesem a pobřežím trhal křídla motýlům. Buřňáci se báli vzlétnout a schovávali se v doupatech a nad širokým, rozeklaným jazykem fjordu se kdovíodkud rozléhal náříkavý bekot ovce, která právě porodila mrtvé jehně a sama dodýčávala v kaluži krve.

Říká se, že v takový čas vycházejí z lesů čaromory a zaříkávají, aby se kravám srazilo mléko ve vemeni, aby zhořklo máslo, a med aby napadla plíseň. A když prý v takový den nějaká bláznivá zabloudí až k balvanům pod ledovcem, vrátí se obtěžkaná skalním skřetem.

Stávají se i horší věci.

Nadešel šestnáctý den po jarním jamtlandském trhu a bohové to ráno nejspíš dostali pelyňkové pití...

* * *

Noční obloha nad namsdalenským vřesovištěm začínala blednout. I oharky v ohništi s přicházejícím ránem ztratily narudlý přísvit a najednou vypadaly jako šedé kamení. Slunce se ještě nedostalo přes hradbu hor na východě, ale na jejich úbočích už zrůžověla sněhová pole. Temnota se stahovala do svých doupat a pokřivené nízké borovice taky už nepřipomínaly staré zkazky o nešťastnících, co vyšli na vřesinu a nikdy už nenašli cestu zpátky.

Na voze, stojícím nedaleko ohniště, se začalo cosi hýbat. Zpod medvědiny se vynořila ruka a za chvíli i tvář, lemovaná vousy šedými jako vlčí srst. Muž se posadil, ohlédl se po valachovi, který tiše stál pár kroků vedle, a pak se pohledem vrátil k hromadě kožešin u zadní postranice vozu. „Jorko? Spala jsi vůbec?“ zeptal se a oči mu uhýbaly jinam.

Neodpověděla. Jako včera, jako každý den. Seděla zachumlaná v kožešinách, úplně pod nimi schovaná, jen oči se dívaly ven. Od úst jí stoupala pára a srážela se na chlupech kožešiny. Už začínala být mokrá. Dívka ji odhodila stranou a přitáhla si druhou. Na voze jich byla velká hromada, úlovek za celou zimu.

„Chceš se trochu prohřát?“ Ani nečekal, že odpoví. Zasařtral rukou pod kožkami, po hmatu našel měch s kořalkou a napil se. „Chtěl jsem jet i v noci, ale pár kroků odtud začíná vřesoviště klesat dolů k lesům. Tamtudy se dá projet jen za denního světla.“ Vystříkl slinu mezi zuby. „Jestli vůbec.“

Zavrtěla se. „K lesům? V lese bývají vlci, otče,“ pronesla pateticky. „Chceš mne tam nechat?“

„Mluvíš?“ ušklíbl se: „Jsem rád, že mluvíš, ale ne, když mluvíš hloupě!“ Odkáslal si. „Nemusíš se bát,“ přidal po chvíli docela

jiným hlasem. „Na téhle straně hor vlci skoro nejsou, lidi je tu dávno vybili. Další noc už budeme spát v teple. Na Jeřábí mělčinu odtud není daleko. Do večera se tam dostaneme, jestli se něco nestane...“

„Co by se mělo stát?“ řekla ledově. „Třeba že se seběhnou vlci a budou mít hlad?“

Otočil se k ní dřív, než to stačila doříct. „Mlč už!“ zasyčel jako přišlápnutá zmije.

„Chtěl jsi přece, abych mluvila!“ štekla nenávistně.

„Mlč! Nebo tě tu nechám!“

Jestli chtěla říct ještě jen slovo, nenašla odvalu. Jen vysunula zpod kožešin ruku a z tváře si otřela slzu.

Zase bylo ticho. Muž ze sebe odhrnul medvědinu, vstal, přelezl na kozlík a odtud seskočil na zem. Stáhl z vozu vak, otevřel ho a vytáhl dva drolící se kousky sýra. „Na!“ podal jeden dívce.

Vzala si, ale ani se po něm nepodívala.

Odlomil si kousek, strčil jej do úst. „Tisíckrát jsem tě prosil za odpuštění,“ zabručel smířlivě. Chvilí čekal, a pak zase jen odevzdaně mávl rukou. „Jestli chceš i jablko, tak si řekni sama.“

Položil dvě scvrklá plánata na kozlík a pro sebe si vytáhl cibuli. Promnul ji v dlaních, strhal suché slupky a zakousl se.

Svívalo, a vítr se obrátil. Na větvích stromů se probudily vrány a náhle jich bylo nebe plné.

„Zapráhnu. Zůstaň na voze, jestli tě netlačí břicho... Je hrozně mokro, darmo by ses namočila.“ Žvýkal a marně čekal, jestli dívka přece jen něco neřekne. Nacpal si poslední kousek sýra do úst, přešel k valachovi a poplácal jej po plecích: „Zdravím, Ölvire.“ Přivedl jej k vozu a začal ho kšírovat.

V zakrsklých borovicích zaječel vítr a jako za nejhorších fujavic přihnal od hor krupičky přemrzlého sněhu. Nad hlavou mu zakrákla vrána a se zlámanými křídly dopadla jen kousek od ohně. Pták poposkočil a zametl letkami zem kolem sebe. Pár

peříček vylétlo do vzduchu a jedno z nich se sneslo na oharky. Vyskočil plamínek a hned zase uhasl.

Muž zvedl klacek, kterým večer rýpal do ohniště, a obrátil se po vráně. Křičela bolestí a točila se na jednom místě. Rozmáchl se...

„Neutekls jí, otče!“ promluvila dívka pod kožešinou.

Už neudeřil. Spustil ruku s klackem a zvedl hlavu.

„Viděla jsem ji,“ pokračovala Jorka tichým hlasem. „Když jsi spal, tehdy jsem ji viděla.“

Zachvěl se. „Lžeš! Nevidělas nic!“

Vrána poskakovala pořád dokola.

Znovu se rozmáchl a ukrátil ptačí trápení. „Nevidělas nic,“ zahučel.

„Když jsi spal, přišla,“ šeptala dívka. „Viděla jsem ji. Jako teď tebe!“

* * *

Mlčeli spolu, jako už mnoho dní. Jorka se na voze choulila do kožešin, unavenýma očima vyhlížela na vřesoviště a hlava jí padala na prsa.

Její otec smetl zbytky ohně do dolíku, zaplněného vodou. V širokém oblouku obešel vůz, ale nikde žádnou stopu po noční návštěvě nenašel. Kysele se ušklíbl. Nevěřil jí. Od toho prvního dne, kdy o viděních začala mluvit, jí nevěřil. Přeskočil kalužinu a vystoupil pár kroků do svahu nad cestou...

Bylo ráno a bylo krásně. Modrá obloha se táhla od oslnivě bílých štítů hor na východě až daleko na západ. Jaro ten rok přišlo do kraje mnohem později než jiné roky, ale o to divočeji. V noci ještě větve vřesu potáhlo jíní, ale ranní slunce už mělo dost síly, aby znovu rozmrazilo zemi, ztuhlou nočním chladem. Vítr z hor už tak nedorážel, jako se svítáním, a zkrotle se točil

nad nízkými vyvýšeninami a nad pahrbky korunovanými změtí balvanů, překrytých ještě holými větvičkami vřesu. V mělkých proláklínách stála jezera z roztátého sněhu a desítky pramínků si razily cestu vřesovištěm dolů k lesům.

Vrátil se k vozu. „Pojedeme,“ řekl. Valach na mlasknutí poslušně zabral a okovaná kola se zabořila do rozměklé půdy.

V noci se dostali až ke skalnímu předělu. Ještě před dvaceti lety souběžně s ním vedla hranice mezi Svithjódem a Severním Nordheimem, ale tu dobu mladí nepamatují a starým se nechce vzpomínat. Namsdalenské vřesoviště se tu v délce několika desítek mil příkře propadalo o pět šest sáhů svisle dolů, a od úpatí kamenného schodu v celé délce pak pozvolna klesalo k západu, k lesům a k pobřeží. Jen na několika místech skálu rozrušily mrazy a vítr natolik, že se dal kamenný schod sjet i s vozem. Právě k jednomu takovému skalnímu skluzu se stará obchodní cesta, spojující svithjódský kraj a západní pobřeží, stáčela.

„Prr! Stůj!“ Valach zastavil na pět kroků před tím místem. Jorčin otec znovu seskočil a popošel blíž, aby se podíval, jak cesta vypadá. Obešel povalený hraniční balvan a vystoupil na okraj skalního schodu právě nad místem, kde cesta prudce klesala o těch pět sáhů níž. Všude byla voda. Stružky z jarních jezer si našly cestu tudy a prostup skalním schodem připomínal spíš široký potok, valící se mezi skalními stěnami. Voda byla tmavá, jak už bývá, když se nahoře v horských sedlech prožene rašelinistěm. Sebral ze země kámen a hodil ho dolů. Chvilí se kutálel v proudu, a pak se o něco zastavil. Zdálo se, že tam není hluboko, ale s vozem si tam netroufal. Mohla se tam skrývat díra nebo škvíra ve zvětralé skále...

Jiná cesta tu ale nebyla. Vrátil se, vyhrabal zpod hromady kožešin sekeru a spěchal zpátky.

„Slez z toho vozu!“ houkl na dceru. Uhnul z cesty a po hrbolcích, čnějících ze zatopené prohlubně, přeskákal ke skupince

zakrských bříz. Jednu odsekl, odtrhal větvičky a šel zpátky, aby změřil hloubku v proudu.

„Co mám dělat?“ zeptala se Jorka.

„Čekej tady,“ poručil jí. Vzal valacha za udidlo a zamlaskal. „Hyjó! A pomalu, Ölvire! Nesmíš si zlámat hnáty, rozumíš?“

* * *

Nebyl to lehký úkol. Voda sice sahala sotva po kotníky, ale okovaná kola i Ölvirova kopyta na mokré, jen lehce zvrásněné skále podkluzovala.

„Pomalu, Ölvire! Pomalu...“ Valach se až k ústí nechal vést, ale v místě, kde se mu po stranách zvedl kamenný masív skalního předělu, se vzepřel. V tom okamžiku se na něj začal vůz tlačit. „No tak!“

Valach odfrkl a trhl hlavou.

Zaklel. Vrátit se už nemohl... „Jed! Hyjó, Ölvire!“ vrískl a šlehl valacha koncem otěží přes hřbet. I kuň vycítil nebezpečí a pohnul se. Kdovíproč se pokusil vtlačit k pravé straně. Vůz se tak natočil k proudu částečně bokem. Vody bylo málo, ale už se opírala do plných kol vozu a tlačila jeho zadní konec ke skále nalevo.

Každým okamžikem hrozilo, že se vůz postaví docela na příč a převrátí se na bok. Jorčin otec neměl jinou šanci než skočit dopředu. Přitom mu podklouzly nohy a čváchl zadkem do vody. Vmžiku vstal, udělal krok k valachovi a znovu se mu podařilo popadnout ho za udidlo. „Hyjó!“ zařval a zabral. „Jedeme! Ölvire!“ Věděl, že nesmí valachovi dovolit, aby se znovu zastavil. „Jed!“

Ölvir snížil zadek a získal rovnováhu. Jen na chvilku; jakmile ucítil studenou vodu u řitě, lekl se a vykročil dopředu. Najednou to nešlo zastavit.

Vmžiku se dostali skoro až dolů. „Jed! Hyjó!“ Valach už ztratil orientaci a nechal se vést. Muž o cosi zakopl, ale udržel rovnováhu: „Jed!“

Pod koly vystříkla voda jezírka, rozlévajícího se pod skalním skluzem, a najednou byli dole.

„Odine! Dobrý!“ zahučel muž a přiměl valacha, aby zamířil stranou, kde se dalo zastavit a na chvíli vypřáhnout. Pak se otočil: „Jorko?!“

„Tady jsem,“ ozvalo se přímo nad ním. Dívka stála na okraji kamenného stupně a rozhlížela se po kraji pod nimi. „To byl jen začátek, zdá se,“ řekla.

„Jo, to jo,“ kývl. „Seskoč dolů, chytím tě!“ řekl a zvedl ruce.

„Umím se dostat dolů sama!“ odsekla.

* * *

Vyšplhal zpátky. Teď stál vedle svaleného hraničního kamene a rozhlížel se. Cesta byla horší, než čekal, ale letos by se s kožešinami tak jako tak musel vydat k pobřeží Nordheimu, místo aby s nimi táhl na východ do Uppsaly jako každý rok. Cesta tam sice trvala o deset dní déle, ale zato se tam za bílou lišku platilo pětkrát víc. Letos to nešlo. V průsmyku byl pořád ještě sníh. Projít se nedalo, byl se tam podívat, a podle stop to tam obhlíželi i jiní. I pár medvědů, co zimují na téhle straně hor a zjara se vydávají ze svých doupat přes hory na východ, do nížin k jezerům. Letos se museli vrátit a bloudí někde po vřesovišti. Otrásl se. Nechtěl by některého z nich potkat. Budou vyhladovělí. Zajíci jsou moc rychlí a těch pár zmrzlých ovcí už dávno ohryzaly lišky... Tahle zima přinesla jen zlost, smutek a sníh. I na Jeřábí mělčinu, kam mířil, se musel vydat po staré obchodní stezce přes vřesoviště, protože v údolí, kudy vede nová cesta, touhle dobou padaly laviny jedna za druhou...

Kraj potemněl. Přes slunce se zatáhl šedý příkrov od západu a vítr zahučel jinak. Vzhlédl a vztekle mrskl rukou. Bouřka takhle zjara! Jestli je chytí na vřesovišti...

„Jezdci!“ uslyšel Jorku, jak křičí. „Aspoň deset!“

„Odine!“ zasykl. Jorka klečela na voze a ukazovala kamsi dolů po svahu. Přikrčil se a přehlédل kraj pod sebou. Neviděl nikoho. Zdráhavě se zvedl, rychle sešplhal dolů a doběhl k vozu.

„Vidělas je opravdu?“

„Jako teď tebe, otče!“

Vyhoupł se za ní na vůz, odhrnul kožešiny hned za kozlíkem a vytáhl luk a svazek střel. „A kde jsou?“

„Tam přece!“ vyhrkla a ukázala trochu v jiném směru. Obloha černala stejně rychle a strašidelně jako oči mrtvých. Kraj se utápěl v temně fialovém přísvitu a daleko na západě, až nad mořem, rozpáral oblohu blesk.

„Kde je vidíš?“ zeptal se znovu, když už to trvalo dlouho.

„Zajeli za tamten hřeben,“ odpověděla a ukázala prstem. „Schováme se?“

„Ty se běž schovat,“ poručil. „Já jim to nenechám...“ Ohlédl se po nákladu, jako by odhadoval, jestli stojí za to pro něj umřít.

Vzdálené zahřmění připomínalo praskání ledu na řece.

Ohlédl se po ní: „Jdi se schovat, řekl jsem!“ štěkl. Seskočila na zem a po čtyřech zmizela v keřích.

Nové zablesknutí rozsvítilo oblohu a za ním hned další. Z vřesu se zvedl vítr, zatočil se a skoro jej smetl z vozu. Jezdci se neobjevovali. Zaklekl, natáhl tětívu. Založil šíp... Vyhlížel je.

Valach náhle pohodil hlavou a poděšeně odfrkl.

„Tak kde jsou?“ křikł po ní už vztekle.

„Tady přece,“ promluvila za ním. Šlehl po ní pohledem. Neschovávala se. Stála jen pár kroků od vozu a dívala se kamsi přes něj. „Jsou zkrvavení. A stojí před tebou, otče!“

Hlas se jí třásl jako tenkrát... Zachvěl se. Je šílená. Píchlo jej u srdce. „Nikdo tu není, holčičko moje!“

„Ptají se, proč jsi povalil hraniční balvany.“ Vzlykavě se nadechla.

Podvědomě se ohlédl. „Přece tu leží... Leží tu už skoro dvacet let!“ Po zádech mu přeběhl mráz. „To není skutečnost! Ty zase někoho vidíš?“

„Jezdce,“ odpověděla. „Z koutků úst jim vytéká krev a ptají se, proč jsi rozvalil hranice Severního Nordheimu.“

Mlčel.

„Řekni jim to, otče. Zlobí se.“

Vytáhl šíp a povolil tětivu. „Byly vyvráceny před... osmnácti roky,“ hlesl do větru. „Král Severního Nordheimu se tehdy dlouho nevracel z cesty do keltských zemí a ve Svithjódu na druhé straně hor se začalo říkat, že je jeho půda volná pro toho, kdo bude mít dost síly a odvahy. Říkalo se to všude a každý jarl z okolí to zkusil. Až se tomu kraji tady začalo říkat *Rógheim*, Země nesváru. Tehdy přitáhli Svithjódstí, a byla jich ze všech největší síla. Ti povalili kameny na hranici.“

„Říkají, žeš byl u toho.“

Přetřel si čelo hřbetem ruky: „Řekni jim, ať jdou pryč, Jorko!“

Zavrtěla hlavou. „Jsou tady doma. Na téhle pláni, kde vítr leze do kloubů... A teď se zlobí. Ptají se, proč jsi přišel dnes, a ptají se, proč jsi přišel tehdy. Poznali tě.“

Chtěl cosi říct, ale zarazil se. Už si vzpomněl.

„Bylo jich jedenáct, co tehdy proti vám vyrazilo, a právě na tomhle místě padli do jednoho... Když budeme hledat, najdeme tu v kořenech vřesu jejich lebky. Nikdo je nepohřbil a nikdo je nespálil...“

Zahřmělo. Už blíž, ale deště se bát nemuseli, tak časně zjara bouří jen nad mořem.

„Chtějí, abys počkal do tmy, jestli nejsi zbabělec,“ řekla ještě. „Teď nemají sílu, ale těla nepohřbených za tmy vstanou. Potom prý budou silní.“

„Jsi bláznivá!“ Přelezl na kozlík a vzal do rukou opratě. „Hyjó!“

„I ona je tady, otče,“ špitla docela jiným hlasem.

Vydechl. „I ona chce, abych...?“

Ölvir poslušně vykročil a vůz se dal do pohybu.

„I ona chce, abych tu čekal na tmu?“

„Ona jen pláče,“ nenechala ho Jorka domluvit.

„Jed!“ zachroptěl. „Jed, Ölvire! Jed!“

Mlčel, ale ticho nebylo. Vrány se s krákavým křikem znovu zvedly z borovic a Jorka si na kožešinách zpívala jakousi divnou píseň beze slov. Znal ji, jen nevěděl odkud.

Bouře se hnala dál podél pobřeží na sever, ale nad namsdalenským vřesovištěm ani nesprchlo. Naopak. Obloha už zase byla modrá a v závětří pod skalním předělem bylo znát, jak jarní slunce začíná hřát.

* * *

Mladý Thorolf mířil dlouho, než konečně vystřelil. Šipka jen o píd' minula zlomenou větev smrku, za kterým se kryli, a vzápětí se zpod smřčinové houštiny rozlehlo bolestné zavytí. „Ten byl poslední,“ pokývl hlavou. Narychlo omotal uzdu kolem pahýlu po ulomené větvi. „Jdu se na něj podívat.“

„Nemáme čas, Thorolfe,“ zavrčel mladík, který z koně ani neslezl. Ze skrání mu visely zrzavé čůpky. Rozmrzele se rozhlížel po svazích údolí. „Musíme dál! Až se sem opře slunce, začne to tu všechno tát. Pak to už nebude dobrá cesta!“

„Chacha! Už teď to není dobrá cesta, bratříčku Grettire,“ ozval se ten třetí. Jeho kůň nebyl grošovaný jako koně těch dvou, ale černý jako uhel. Zato barva vlasů a lehce zvednutý nos

napovídaly, že má s Grettirem společného otce, a možná i matku. „Potok není zamrzlý, slyším, jak tu někde zurčí. To znamená, že se můžeme každou chvíli propadnout sněhem do koryta. A podívej, Grettire, tam naproti! Svou sílu bych vsadil, že tam sjel sníh z celé stráně!“

„Tvou sílu? To bych toho moc nevyhrál, Eriku. Ale máš pravdu. Sníh rychle měkne a je dost hluboký. Jestli si nedáme pozor, koně nám v něm uvíznou.“

„A kam vlastně jedeme? Už bys to mohl prozradit! Skoro bych řekl, že by bylo lepší, kdybychom se dali přes namsdalenské vřesoviště. Včera jsem si vyjel až nad Jolský les. Sníh už tam slezl. Jenom tam od hor stéká spousta vody.“ Díval se, jak se Thorolf brodí k smrčinám s taseným mečem v ruce. „Neodpověděl jsi mi, bratříčku. Kam jedeme?“

Grettir se usmál a sebevědomě si v prstech promnul svůj cůpek. „Za Hemdirem, znáš ho! Dál po proudu potoka má zimní srub. Nad zátočinou, kde se potok obrací k jihu. Celou zimu tam loví do pastí a...“

„Za Hemdirem? Za tím kožešníkem?“ vykulil oči jeho bratr.

„U Thora! Eriku! Nenechal jsi mne domluvit. Loví tam a bývá celou zimu a na jaře se vždycky vypraví kožešiny prodat.“ Ztišil hlas. „Žije tam se ženou a...“ Odmlčel se a usmál. „... a s dcerou,“ dodal nakonec.

„S kým?“ zalapal Erik po dechu a teatrálně si otřel čelo. „Slyšel jsem dobře?“ Rozesmál se, až jeho kůň splašeně poskočil.

„U Thora! Slyšel jsi dobře, ale docela klidně se může stát, že ti uřežu uši, když na to přijde. Pak bys slyšel hůř. Řekl jsem – s dcerou. Jorka se jmenuje. Loni na podzim jsem doprovázel jarlovu ženu a Rannveig na jamtlandský trh. Ony se už s Jorkou a její matkou znaly.“ Zahleděl se k obloze. Trochu potemněla, zatahovalo se. „Myslel jsem na ni celou zimu, a chystal jsem se promluvit si s Hemdirem na jarním trhu. Když se ale kvůli

sněhu z naší strany hor nikdo na jarní jamtlandský trh nedostal, řekl jsem si, že bude lepší je zastihnout ve srubu dřív, než zase odjedou... Nemusel bych se s nimi až do podzimu setkat.“

„Ještě by ji přes léto mohl slíbit někomu jinému,“ protáhl Erik pobaveně.

„Tak!“

Z mladé smrčiny, kde zmizel Thorolf, se ozvalo zaklení a vzápětí tichounký kvílivý vlčí nárek. „Byl tam ještě jeden,“ křikl na ně jejich druh a už se brodil rozměklým sněhem, sahajícím až nad kolena, zpátky k nim. V ruce držel čtyři vlčí ocasy, ještě z nich kapala krev. Sníh se pod ní ani nezbarvil do ruda; hned tmavl a krev prosakovala dolů. Thorolf došel až ke svému koni, přivázal svou kořist k sedlu a vyhoupl se zvířeti na hřbet. „Říkali jsme, že jedeme na vlky, musíme tedy něco přivést, ne?“

„A víš, orle, kam jedeme doopravdy?“ zaštuřil se Erik a poklepal svému bratrovi po rameni. „Na námluvy!“

Chvilí bylo ticho, jen koně párkrát přešlápali. „Chtěl jsem pořádně zaklít, ale nic mne nenapadlo,“ promluvil nakonec Thorolf uštěpačně. „A nevěsta je někde tady?“ rozhlédl se po okolních svazích. „Nykra? Vodní panna? Jólský les taky není zas tak daleko. Že by některá odtamtud?“

„Zmlkni! O těch z Jólského lesa se nežertuje!“

Thorolf poslechl. Nikdy *ty* z Jólského lesa nespatrił, a ani nevěřil, že jsou. Ale žil na Jeřábí mělčině teprve první rok a o svátku Jól měl horečku a nic si z těch dnů nepamatoval. Jen slyšel, co se dělo, a viděl kámen na hrobě bývalého kováře Gisleho, i mohyly, stojící nad místem, kde pohřbili vdovu po rybáři Einarovi. Oba zemřeli v ty dny, a o tom, jak se to stalo, se vyprávělo ledacos... Mlaskl na koně a vyrazil první. Těžký mokrý sníh sahal koni až ke kolenům.

„Těším se, bratříčku, až budeš Rannveig vysvětlovat, co chytáš! Vyškrábe ti oči!“

„Už na podzim jsem jí řekl, že chci jinou!“

„Hmm? A co Rann na to? Našel jsi v lůžku zmiji?“ zasmál se Erik jedovatě.

Grettir se zasmál. „Mravence.“

Na protějším svahu údolí se utrhl široký pruh mokrého sněhu a s dunivým žuchnutím se sesunul do údolí.

„Je nejvyšší čas! Jedeme!“ zavelel Grettir. „Nechce se mi trávit další noc v lese, když na tebe kape ze stromů. Třeba nás Hemdir nechá přespát ve srubu... A ještě něco! Až Jorku uvidíš, zkroutí se ti játra závistí!“ Pobídl svého koně vpřed, dostal se před Thorolfa a už se po svých družích ani neohlédl.

Nebyla to dobrá cesta, třeba říct, že byla horší než špatná. Dvakrát museli seskočit a vést koně pěšky, aby se vyhnuli hromádám sesutého sněhu. Byli mokří až k ramenům a koně se co chvíli vzpěchovali a nechtěli jít dál. Ze stěn stékala voda a tam, kde údolí svírala kolmá skaliska, se dolů řítily vodopády a halily celé údolí do studené, mokré mlhy.

Před polednem se stěny údolí doširoka rozevřely. V těch místech potok každý rok měnil svoje koryto. Teď mohlo pod sněhovým příkrovem vést kudykoliv. Postupovali pěšky, jeden za druhým, a Grettir v čele zkoušel osekaným kmínkem sníh před sebou.

„Dost! Vracíme se!“ štěkl najednou Erik. „Dál se nedá jet! Bohové rozhodli, že se ženit nebudeš, bratříčku!“

„Vrať se, jestli chceš! Ale sám!“ odsekl Grettir. Podíval se po Thorolfovi. Ten pokývl. „Sám!“ opakoval Grettir.

„Vyjedeme sem znovu za tři dny!“

„Za tři dny mohou být na cestě ke svithjóðským jezerům, Eriku. Já o ni nechci přijít!“

„Nevíš, co ona! Třeba si už po večerech povídá s jiným!“ zamumlal Erik.

„To ještě ne. Je moc mladá,“ překvapil ho Grettir. „Ale na podzim už to tak být nemusí.“

„A co ti řekla?“

„Nic, asi si mne ani nevšimla. Pořád si povídala s Rannveig...“
Otrásl se. Studená lezavá mlha se srážela na vlasech a skapávala za krk. „Vracíš se, Eriku?“

„Vracím.“ Erik otočil koně.

„Jsi ustrašený jako malý kluk!“

„A ty jsi blázen, bratříčku! Nebude to dobrá cesta!“

Erik zmizel za ohybem soutěsky a oba zase vyrazili dál po proudu. Cesta tu vedla trochu výš nade dnem údolí, a v těch místech už sníh slezl a místo něj tu byl jen hnědý pás rozmáčeného jílu. Projeli pod skalním převisem a nad místem, kde v létě hučí peřeje, se zastavili. Dál se jet nedalo. Celé údolí od stěny ke stěně zalilo jezero. Nějakých dvě stě kroků před sebou viděli sněhovou hráz, která nedovolovala vodě téct dál.

„Dvě laviny naproti sobě,“ uhodl Thorolf. „Voda rychle přibývá. Zatím rozděláme oheň a uvaříme si jídlo. Nebude to trvat dlouho, než se to provalí.“

Chvíli bylo ticho, rušené jen zurčením stovek malých vodopádů ze skalních stěn.

„Při Thorově krvi!“ vyjekl najednou Grettir. „Já musím dál!“
Thorolf se udiveně ohlédl.

„Vezme je to! Až se to provalí, smete to jejich srub, nebyl nad vodou tak vysoko, a není už daleko!“

„Chceš se vrátit a objet to přes vřesoviště? Jsi blázen? To nemůžeš stihnout, ani kdyby ti Odin půjčil Sléipnira!“

Grettir seskočil z koně a zůstal stát na skalním stupni dva sáhy nad hladinou. Zvedl oči k Thorolfovi a byla v nich voda. Slanější než moře.

„Musím je varovat!“

Thorolf pokývl. „To musíš, orle!“

* * *

Stará cesta, rozhlodávaná časem a jarní vodou, bloudila nekonečným vřesovištěm jako slepá fena, když táhne za svými, a vítr přitom dávno roznesl pach smečky po kraji. Rozbahněné koleje, vyježděné formanskými vozy, se proplétaly skupinkami borovic, ztrácely se v zatopených prohlubních, a nekonečně dlouho sestupovaly v serpentínách k lesům.

„Proto jsme sem nikdy nejeli?“ zeptala se Jorka po chvíli.

Hemdir sebou překvapeně trhl: „Měl jsem za to, že budeš zase až do večera mlčet.“

„Protože jsi z nich měl strach?“ nedala se.

„Protože jsem tu neměl co dělat. Prodávám kožešiny ve Svithjódu anebo až v Uppsale. Něco se vždycky prodalo i na jamtlandských trzích. Na podzim víc než na jaře. Nemuseli jsme jezdit sem, ani tu nic není...“

„Nic? Míříme přece na Jeřábí mělčinu,“ utrousila. „Pořád o ní mluvíš, otče!“

„Na Jeřábí mělčině stojí hradiště, opevněná skála a třicet stavení. Víc nic. Obchod tam nikdo neudělá. Jedině snad když má štěstí a chytí kupce, co plují podél pobřeží na Lofotr a zpátky. Zastavují se tam. Proto tam jedeme, třeba na ně budeme mít štěstí...“ Nedomluvil. Mlaskl na koně a přitáhl opratě. „Stůj!“ Seskočil z kozlíku a přešel dopředu, aby odvalil z cesty kámen, na němž by si zlomil kolo i bytelnější vůz. „Tahle cesta je stará, a co bohové pohřbili Sævarstad, nikdo tudy už nejedzí.“ Zase si vylezl nahoru. „Fouká tu. Něco přes sebe přehod!“

Poslechla. Seděla na svém místě u zadní postranice a vyhlížela na vřesinu. Vůz hrkal, poskakoval, nakláněl se hned na jednu, hned na druhou stranu... Když její otec znovu zastavil, aby odsunul z cesty vyvrácený mladý stromek, Jorka se postavila a zaclonila si oči před sluncem.

„Jestli vyhlížíš Jeřábí mělčinu, není odtud vidět,“ houkl na ni, když se narovnal a uviděl, co dělá. „Jenom cíp jezera, u kterého leží.“